

Faiga o se fa'aseā

E mafai ona fai lau fa'aseā i le:

- tusi, fesi (fax) po'o le imeli
- fa'aaogāina o se fa'aseā mai le komepiuta i luga o la mātou 'upega o feso'ota'iga
- telefoni mai le 'Ōfisa mo se fesoasoani mai le 'aufaigālua.

E tāua tele pe'ā 'e 'aumaia:

- se kopi o lau tusi talosaga po'o se 'au'ililiga o sau talosaga tu'ugutu
- se kopi o le tali a se lālā o le Komisi o Sulufa'iga i lau talosaga.

'Āfai 'e te le'i mauaina se tali o lau talosaga, 'ia tu'uina mai le au'ililiga o le aso na fai ai ma le nofoaga na fai ai. 'A 'e mana'omia se fesoasoani, telefoni i le lālā pito lata ane o le Komisi o Sulufa'iga pē fa'aaogā fo'i le nūmera o la matou telefoni fai fua.

'O le ā le mea e tupu pe'ā fai sau fa'aseā?

E maua atu se tali vave lava ma 'ole'ā logologo atu pea 'oe 'a'o faia su'esu'ega.

'Ole'ā sa'ili loa e se Komesina o Sulufa'iga se tali a le matātā i lau fa'aseā. 'Āfai e iai ni fa'amatalaga 'ua lē fa'amatu'u maia e lea matātā, 'ole'ā iloiloina loa e le Komesina o Sulufa'iga.

'Ole'ā fa'ata'atia loa se mau a le Komesina o Sulufa'iga pē 'ua talia aloa'ia lelei ma sa'o lau talosaga. 'Āfai 'ua manatu e lē taliaina lau fa'aseā, 'ole'ā iai sou avanoa 'e te tali atu ai i lea mau 'ae le'i faia se fa'ai'uga mulimuli. 'Āfai e talafeagai, 'ole'ā faia se fautuaga a le Komesina o Sulufa'iga i lea matātā.

E mafai ona fa'aaogā le telefoni e vave maua ai ni tali o ni fesili e uiga i lau fa'aseā i se taimi vave.

Feso'ota'iga ma le Komesina o Sulufa'iga

Telefoni fai fua mo Fa'aseā: 0800 802 602

Imeli: complaint@ombudsmen.govt.nz

'Upega 'o feso'ota'iga: www.ombudsmen.govt.nz

Taimi e tatala ai le 'Ōfisa: 8.30 taeao - 5.00 afiafi, Aso Gafua - Aso Faraile

AUKILANI

Level 10, 55-65 Shortland Street

PO Box 1960

AUCKLAND

Telefoni: (09) 379 6102

Fesi (Fax): (09) 377 6537

WELLINGTON

Level 14, 70 The Terrace

PO Box 10152

WELLINGTON

Telefoni: (04) 473 9533

Fesi (Fax): (04) 471 2254

CHRISTCHURCH

Level 6, 764 Colombo Street

PO Box 13482

CHRISTCHURCH

Telefoni: (03) 366 8556

Fesi (Fax): (03) 365 7935

'O lenei lōmiga 'olo'o maua i le gagana Māoli, le gagana 'Igilisi ma le gagana Saina.

'O isi lōmiga a Komesina o Sulufa'iga e aofia ai le faiga o fa'aseā e fa'asaga i matātā o le mālō fa'apea ma pūlega fa'aitūmālō, falepuipui, iunivesitē ma isi ā'oga o matātā 'ese'ese fa'apea Tulāfono Puipua o le Fa'ailoaina Atu.

'O le faia o talosaga mo

Fa'amatalaga Aloa'ia

'ŌFISA O LE KOMESINA O SULUFA'IGA

Nga Kaitiaki Mana Tangata

'O 'e taumafai e sa'ili mai ni fa'amatalaga mai:

- se Minisitā o le Mālō?
- se matāgālua a le mālō po'o se fa'alāpotopotoga?
- se 'a'ai, itūmālō po'o se itūlagi?
- 'o se pūlega a le soifua mālōlōina, ā'oga po'o se iunivesitē ma ā'oga o matātā 'ese'ese?

Fa'afeso'otai mai Komesina o Sulufa'iga e ono mafai ona fesoasoani atu 'iā te 'oe.

LEAI SE TOTOGI

LĒ FA'APITO

TŪTO'ATASI

Talosagaina o Fa'amatalaga Fa'atulāfono

Fa'aaogā Fa'amatalaga Fa'atulāfono po'o Fa'amatalaga o Pūlega Fa'aitūmālō fa'apea Tulāfono o Fonotaga, e māfai ona 'e talosaga mai mo ni Fa'amatalaga Fa'atulāfono.

'O ā 'Fa'amatalaga Fa'atulāfono'?

'O Fa'amatalaga Fa'atulāfono o lona uiga o fa'amatalaga 'uma 'olo'o 'umia e:

- Minisitā o le Mālō
- matāgāluega tūtotonu a le mālō ma fa'alāpotopotoga fa'apea pisinisi e pūlea e le setete
- 'O Leoleo
- 'a'ai, itūmālō po'o itūlagi
- komiti e va'aia ā'oga, iunivesitē po'o ā'oga o matātā 'ese'ese
- 'o se pūlega a le soifua mālōlōina, ā'oga po'o se iunivesitē ma ā'oga o matātā 'ese'ese
- ma se isi lava matāgāluega fa'atatau i Fa'amatalaga Fa'aletulāfono a le Mālō po'o le Fa'amatalaga Fa'aletulāfono a Itūmālō fa'apea Tulāfono o Fonotaga.

'Āfai 'e te talosaga mai i ni fa'amatalaga e uiga 'iā te 'oe, e puipuia i lalo o Tulāfono o le Malu Puipuia. 'O ni fesili e uiga i nei talosaga e tatau ona 'ave i le Komesina mo le malu Puipuia.

Faiga o sau talosaga mo fa'amatalaga fa'aletulāfono?

'Aumai lau fa'aseā i le matāgāluega 'e te manatu 'olo'o 'umia fa'amatalaga 'olo'o 'e mana'o ai. E tūa le fa'apea mai o sau fa'aseā.

Fa'amanino mai fa'amatalaga e uiga i le mea 'e te mana'o ai.

'Āfai 'e te lē 'o māmalamama po'o fea tonu le matāgāluega 'olo'o 'umia fa'amatalaga, e mafai ona 'e telefoni mai le matāgāluega mo se su'esu'ega. E mana'omia e Matāgāluega le tu'uina atu o ni fesoasoani talafeagai mo le faiga o lau talosaga. E tūa le faia ma teu sau kopi o lau talosaga po'o ni tusitusiga o le aso sā faia ai lau talosaga.

'O le ā le 'umi?

E tatau ona tali vave atu le matāgāluega i lau talosaga i totonu o le 20 aso faigāluega.

E mafai ona toe fa'aopoopo leni taimi fa'atūlagaina, 'ae tatau ona fa'amatala atu e le matāgāluega le māfua'aga.

E mafai ona 'e talosaga 'ina 'ia vave ona fai lau talosaga, e ao fo'i ona 'aumai se māfua'aga.

E ono tapa mai se totogi o nei fa'amatalaga?

'O le tele o fa'ata'ita'iga, e mafai ona avatu fa'amatalaga e aunoa ma se totogi. 'Āfai e iai se totogi, e mana'omia ona fa'atauofie.

Fa'amata e mafai ona tāofiofi ni fa'amatalaga?

'loe, e iai nisi aiaiga mo le tāofiofi o fa'amatalaga. 'Āfai e filifili le matātā o le a tāofi ni fa'amatalaga fa'aletulāfono sa e fa'atalosagaina, e tatau ona avatu e le matātā ia te 'oe ni pogai.

E fa'afefea ona fesoasoani le Komesina o Sulufa'iga?

'Āfai 'e te lē 'o malie i le tali pē 'e te le'i mauaina fo'i se tali o lau talosaga, e mafai ona 'ave sau fa'aseā i le Komesina o Sulufa'iga. E faia i ai le su'esu'ega a le Komesina o Sulufa'iga:

- le taofiofia o fa'amatalaga
- e fa'atuai pē toe fa'aopoopo le taimi fa'atūlagaina mo le tali atu o lau fa'aseā
- tupe totogi mo le tu'uina atu o fa'amatalaga.

'O Komesina o Sulufa'iga e tūto'atasi ma e lē fa'apito lona iloiloga o lau fa'aseā. 'O le Komesina o Sulufa'iga e lē galue o se sui po'o se faufautua i le aoina mai o fa'amatalaga.

Telefoni Fesoasoani

E pule lava 'oe pē 'e te mana'o e fa'atalanoa muamua lau fa'aseā ma la mātou 'aufaigāluega (silasila ane i fa'amatalaga 'olo'o i tua o leni tusitusiga mo lou feso'ota'i mai).

'O su'esu'ega a le Komesina o Sulufa'iga e fai e aunoa ma se totogi ma e galue na'o ia lava.